

6. KONTRAKTSVILKÅR FOR BYGG- OG ANLEGGSSARBEIDER.

6.1 ALMINNELIGE KONTRAKTSVILKÅR

Oppdragsgiver ønsker å bygge kontraktbestemmelsene på NS 8407, men med det unntaket at oppdragsgiver ikke skal være byggherre. Andre korreksjoner fremgår av avtaledokumentet.

Dagmulkt

Dagmulktbeløpet for delfrister og hele arbeidet regnes av kontraktssummen. Som hovedregel beregnes dagmulkt som 1 promille av kontraktssummen iht. NS 8407.

Særskilt varsel om at dagmulkt vil bli anvendt, er ikke nødvendig.

Tilleggsarbeider

Regningsarbeider skal bare utføres etter skriftlig rekvisisjon som er signert av Oppdragsgiver representant.

6.2 PRIS- OG LØNNSTIGNING.

Det skal tilbys fast pris til ferdigstillelse.

6.3 AVREGNINGSINSTRUKS

KONTRAKT- OG TILLEGGSARBEIDER

A. BESTILLINGER/AVREGNING

1. I henhold til kontraktbestemmelsene skal enhver bestilling på arbeid materiell eller utstyr være kontraktfestet eller foreligge skriftlig før arbeidet kan settes i gang. Rekvisisjonen skal inneholde bestemmelse om på hvilken måte arbeidene blir å avregne, enten etter oppgitte enhetspriser, avtalt rund sum, eller som rent regningsarbeide (timepriser). Kontraktfestede garantier forutsettes å foreligge før utbetaling kan skje.
2. Ved tilleggsarbeider skal hovedkontraktens bestemmelser gjøres gjeldende. Tilleggsregninger vil bare bli honorert når de er behørig rekvirert av oppdragsgiver. En rekvisisjon på et arbeid som viser seg å være dekket av kontrakten, anses som ugyldig.
3. Avdragsnotaer og tilleggsregninger faktureres separat med egne nummer-rekker. Ufullstendige avdragsnotaer og tilleggsregninger vil bli returnert utstederen. Regningsdatoen bortfaller ved slik retur. Alle regninger skal sendes Gjesdal kommune via leverandørens byggeleder.

Oppdragsgiver ønsker dialog med leverandør for å optimalisere mulig momskompensasjon.

B. AVDRAGSNOTAER/KONTRAKTARBEIDER

1. Utbetalinger på kontraktarbeider skjer på grunnlag av avdragsnotaer i egen nummerrekke for hver kontrakt. Avdragsnotaene skal være spesifisert i de hovedposter kontrakten inneholder. Utbetaling skjer med 90 % av total opparbeidet. Når innstående beløp utgjør 5 % av kontraktsummen, kan avdrag kreves med den fullverdi for det som senere utføres eller tilføres byggeplassen.
2. Justering av kontraktsum ved masse-, pris- og lønnsjusteringer skal skje ved egne justeringsmeldinger som i senere avdragsnotaer spesifisert tas med som egne poster i tillegg til eller fradrag i kontraktsum.
3. Tilleggskontrakter og tilleggsanbud skal avregnes etter samme bestemmelser som hovedkontrakt, eventuelt med egne notater.
4. Avdragsnotaer skal gi følgende opplysninger foruten vanlig innhold:
Byggearbeidets betegnelse.
Kontrakt eller bestillingsforhold med angivelse av betalingsbetingelser.
Kontraktsum eller antatt sluttbeløp, eventuelt timeantall.
Nødvendige spesifikasjoner av utførte arbeider, med angivelse av verdi.
 Opparbeidet beløp pr. regningsdato.
 - Innstående garanti/tilbakeholdelse.
 - Tidligere mottatt
 Avrundet utbetalingsanmodning: (inkl. avgift)

C. REGNINGS-/TILLEGGSARBEIDER

1. Regnings- og tilleggssarbeider avregnes med notaer i egen nummerrekke for hver enkelt kontraktør. Hvert arbeid avregnes på grunnlag av egen rekvisisjon med særskilt nota, slik at godkjente regninger kan utbetales uten unødig opphold.
2. Tilleggsregninger skal gi følgende opplysninger:
Byggearbeidets betegnelse.
Skriftlig rekvisisjon signert av både oppdragsgivers representant og leverandørens byggeleder
Avregningsavtale (timesats, enhetspriser el. tilsvarende).
Nødvendige spesifikasjoner av utførte arbeider med angivelse av verdi.
Attesterte time/materialister hvor disse går inn i avregningsavtalen.
Eventuelle leverandørnotaer.

Det angis hvorvidt utbetalingsanmodningen utgjør deloppgjør eller totaloppgjør for det rekvirerte arbeidet, eventuelt med hvilken andel.

D. SLUTTOPPGJØR.

1. Sluttoppgjør foretas på grunnlag av ferdigbesiktelse. Denne gir det formelle grunnlag for overtagelsesforretning og gir utgangsdatum for garantiår. Sluttfaktura betales ikke før en FDV dokumentasjon er mottatt.
2. I og med ferdigbesiktelse og overtagelse, må sluttavregning for samtlige utførte arbeider foretas, både kontraktmessige arbeider og regningsarbeider. Skulle enkelte arbeider måtte utstå, blir dette å angis spesifisert i overtagelsesprotokollen.
3. Sluttoppgjøret skal være oppdelt i delfakturaer som følger:
 - a. Kontraksarbeider

- b. Tilleggsarbeider/regningsarbeider (vedlagt rekvisisjon).
4. Sammen med sluttavregningen skal entreprenøren fremlegge en erklæring om at sluttavregningen dekker samtlige krav overfor oppdragsgiver i forbindelse med angjeldende byggearbeid.

6.4. KONTRAKT- OG GARANTIFORMULAR.

- 1) **KONTRAKTSFORMULAR**
Det henvises til NS 8407 A.
- 2) **FORMULAR FOR ENTREPRENØRENS SIKKERHETSSTILLELSE I BYGGETIDEN.**
Sikkerhet i byggetiden følger NS 8407
- 3) **FORMULAR FOR ENTREPRENØRENS SIKKERHETSSTILLELSE I GARANTITIDEN.**
Sikkerhet i garantitiden følger NS 8407
- 4) **SIKKERHETSSTILLELSE VED FORSKUDDSBETALINGER.**
Denne garanti - som skal tilsvare forskuddsbeløpet gjøres gjeldende inntil entreprenøren/leverandøren i henhold til kontrakt har krav på en tilsvarende utbetaling.
- 5) **BYGGHERRENS PLIKT OM GARANTI**
Byggherren stiller garanti gjennom selvskylnerkausjon fra bank, forsikringsselskap eller annen finansinstitusjon.
 - a) Kontraksformular følger NS 8407, med rettelser.

6.5 Krav til lønns-og arbeidsvilkår

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

6.5.1. Krav til leverandør og eventuelle underleverandører

Leverandøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører (herunder innleide).

Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal leverandøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør (herunder bemanningsselskaper) er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Oppdragsgiver har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert. Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandøren kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving, selv om leverandøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan oppdragsgiver på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for oppdragsgiver.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.5.2. Administrative bestemmelser og sanksjoner

- a) Leverandøren skal innen én måned gjøre rede for hvordan virksomheten ivaretar kravene i 6.5.1 i henhold til [malen for egenrapportering](#). Egenrapporteringen skal sendes til oppdragsgiver innen én måned etter kontrakten har startet, med mindre annet er avtalt. Egenrapportering kan kreves flere ganger i løpet av kontraktsperioden.
- b) Leverandøren skal på forespørsel, og innen tidsfrist satt av oppdragsgiver, dokumentere at kravene til lønns- og arbeidsvilkår blir overholdt i egen virksomhet og hos eventuelle underleverandører. Dokumentasjonen kontrolleres av oppdragsgiver eller ekstern kontrollør engasjert av oppdragsgiver. Dokumentasjonen kan inkludere, men er ikke begrenset til, komplett liste med navn på egne og eventuelle underleverandørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, oversikt over allmenngjorte og/eller landsomfattende tariffavtaler som legges til grunn for de samme ansatte, innsyn i leverandørens avtalte lønns- og arbeidsvilkår med eventuelle underleverandører, timelister, arbeidsavtaler, lønnslipper og avtaler om kost og losji.
- c) Oppdragsgiver, samt eksterne kontrollører engasjert av oppdragsgiver, har rett til å foreta annonserte og uannonserte stedlige kontroller hos leverandør, hos eventuelle underleverandører og ved lokasjonen hvor tjenesten utføres. En eventuell stedlig kontroll vil kunne inkludere innsyn i lønns- og personalsystemer.
- d) Oppdragsgiver og eventuell ekstern kontrollør som mottar opplysningene, har taushetsplikt om opplysningene.
- e) Hvis leverandør eller underleverandør får pålegg fra Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og/eller arbeidsvilkår, skal leverandøren uten opphold informere oppdragsgiver ved kopi av pålegget. Hvis leverandøren eller underleverandøren ikke utbedrer forholdene i pålegget innen Arbeidstilsynets frister, vil dette bli ansett som mislighold som vil medføre plikt til å betale dagbøter inntil forholdet er rettet. Dagboten påløper automatisk.
- f) Hvis brudd på punkt 6.5.1 oppdages av oppdragsgiver eller av tredjepart engasjert av oppdragsgiver, skal leverandøren rette forholdet innen den frist oppdragsgiver fastsetter. Der leverandøren selv oppdager slikt brudd gjennom internkontroll eller egen oppfølging av underleverandører, skal leverandøren uten opphold opplyse oppdragsgiver om forholdene og utbedre forholdene innen frist fastsatt av oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan kreve at leverandøren skal utarbeide en plan for forbedringer som skal godkjennes av

oppdragsgiver. Hvis forholdene ikke utbedres innen fastsatt frist, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten som vil medføre plikt til å betale dagbøter inntil forholdet er rettet. Dagboten påløper automatisk. Ved alvorlige brudd som medfører fare for ansattes liv og helse, ved gjentatte brudd eller ved avtalt maksimal periode med dagbøter, anses det som vesentlig mislighold som gir oppdragsgiver rett til å heve kontrakten.

Gjesdal kommune som offentlig oppdragsgiver legger til grunn følgende seriøsitetsbestemmelser, og forutsetter at leverandør også følger disse i sine kontrakter for dette byggearbeidet.

6.6 Seriøritetsbestemmelser for bygg- og anleggskontrakter

I tillegg til krav om lønns og arbeidsvilkår gjelder disse kontraktsbestemmelsene som skal bidra til å motvirke sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

6.6.1 HMS-kort

Alle arbeidstakere skal bære lett synlig et gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.6.2 Pliktig medlemskap i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister

Leverandøren skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte- og avgifts informasjon) i hele kontraktsperioden.

6.6.3 Krav om faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 40 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Oppdragsgiver kan stanse arbeidet dersom det er grunn til å tro at mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver.

6.6.4 Lærlinger

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 7 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene samlet (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) utføres av lærlinger, jf. opplæringslova § 4-1.

Kravene kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5. Kravene kan også oppfylles ved å benytte lærlinger etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land og personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter tilsvarende ordning som kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, i annet EU/EØS-land.

Kravet kan oppfylles av leverandøren og en eller flere av hans underleverandører.

Dersom arbeidene ikke er egnet ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet kan oppdragsgiver tillate at prosentkravene ovenfor fravikes.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

6.6.5 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til ligningsloven § 5-6.

Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt oppdragsgiver som følge av at leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet er leverandørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.6.6 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger. Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Leverandøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.
- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for

verktøy og arbeidsutstyr, varselskilter mv. Materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, såfremt arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.

Ved brudd på ovennevnte plikter har oppdragsgiver rett til å stanse arbeidene i den utstrekning oppdragsgiver anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, som ikke blir rettet innen en rimelig frist, kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan oppdragsgiver heve selv om leverandøren retter forholdene. Oppdragsgiver kan på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for oppdragsgiver.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.6.7 Bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft

Leverandøren kan ikke, uten oppdragsgivers skriftlige samtykke, ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg. Vesentlig mislighold som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver, kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving.

Leverandørens bruk av enkeltpersonforetak skal begrunnes skriftlig. Bruk av bemanningsselskap skal varsles oppdragsgiver og er underlagt arbeidsmiljøloven, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a. Oppdragsgiver kan bare nekte bruk der han har saklig grunn.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise som overstiger en verdi på kr 500.000 eks. mva skal leverandøren innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Fra underentreprenører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal på forespørsel fra oppdragsgiver fremlegge skatteattesten.

Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, kan oppdragsgiver kreve at underentreprenøren skiftes ut uten omkostninger dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist, gitt ved skriftlig varsel.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.6.8 Krav om betaling til bank

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.6.9 Mislighold av kontraktsforpliktelser - konsekvenser for senere konkurranser

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.6.10 Revisjon

Oppdragsgiver, eller ekstern revisor engasjert av oppdragsgiver, kan gjennomføre revisjon hos leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til slutfaktura er betalt for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser